



ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
Ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел: 022/610-511

Тел/Факс: 022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75



Светски дан борбе против хепатитиса, 28. Јул 2017. године

„Нехеп – Елиминишимо хепатитис!“ (“*Nohep - eliminate hepatitis*”).

Од 2010. године Светска здравствена организација (СЗО) је установила 28. јул као дан обележавања борбе против Хепатитис-а. Овај дан је одабран у част рођендана нобеловца проф. Блумберга-а, који је открио вирус Хепатитис-а Б.

У свету се годишње региструје 1,4 милиона оболелих од хепатитиса А који услед лоше опште хигијене као и недостатка безбедне воде за пиће и лоших хигијенских навика погађа махом најнеразвијеније земље Африке и Југоисточне Азије. Вирусом хепатитиса Б и Ц инфицирано је око 325 милиона људи, Годишње од ових инфекција умре око 1.300.000 људи, што је једнако смртности од ХИВ/АИДСа, туберкулозе и маларије. Хронични хепатитис Б и Ц су главни узроци настанка цирозе и рака јетре и најчешћи разлози за трансплантацију јетре у Европи.

Слоган и порука овогодишње кампање Светске здравствене организације и Светског савеза за хепатитис (*World Hepatitis Alliance*) поводом обележавања Светског дана хепатитиса, 28. 7. је „**НЕХЕП–ЕЛИМИНИШИМО ХЕПАТИТИС!**“ (“*Nohep - Eliminate hepatitis*”).

Активности обележавања овогодишњег Светског дана хепатитиса су усмерене ка позитивним променама у превенцији и лечењу ових инфекција, да би се допринело постизању главног циља прве Глобалне здравствене стратегије 2016 – 2021: елиминацији вирусних хепатитиса у будућности. Активности укључују потстицање појединаца, партнера и јавности, те изградњу и јачање политичке воље за спровођење Глобалне здравствене стратегије о вирусним хепатитисаима коју је СЗО усвојила 2016. године и Глобалних циљева одрживог развоја, који укључују елиминацију вирусних хепатитиса у следећих тринаест година.

Иако Србија није земља са великом учесталošћу хепатитиса Б и Ц у општој популацији, неке су групе грађана изложене већем ризику инфекције (особе које ињектирају дроге, особе које често мењају сексуалне партнере).

Због тога вас позивамо да подржите кампању „Нехеп – Елиминишимо хепатитис!“ и дате свој допринос подизању свести о важности превенције вирусних хепатитиса.

Актуелна епидемиолошка ситуација вирусних хепатитиса у Војводини и Срему

Вирусни хепатитиси чине значајан здравствени проблем Војводине и Срема. У групи акутних вирусних хепатитиса, хепатитис А је ранијих година био најчешће обољење. Променом хигијенских и социјално - економских услова мењао се и степен ендемичности хепатитиса А на просторима Покрајине. Након епидемијског таласа, који је имао врх у 2007. години, ово обољење у АП Војводини има опадајући тренд, са нижим епидемијским таласима и дужим интерепидемијским периодима.

Разлике у клиничком испољавању болести, у односу на узраст, одражавају се на епидемиолошке облике јављања хепатитиса А. Захваљујући побољшању хигијенских услова, осигурању здравствено безбедне воде за пиће, мерама спречавања контаминације хране, долази до померања прокужавања према старијим узрасним групама и пораста учешћа иктеричних облика болести. У 2016. години, у Војводини, пријављене су 32 особе оболеле од хепатитиса А



ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
Ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел: 022/610-511

Тел/Факс: 022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

(са једном мањом регистрованој породичној епидемијом). За разлику од ранијих година, у 2016. години већина оболелих (87,5%) је регистрована у одраслој популацији.

Од 1988. године број новооболелих од **хепатитиса Б** са мањим осцилацијама континуирано опада. У 2016. години у Војводини пријављено је 19 случајева акутног и 60 случаја хроничног хепатитиса Б. Код три особе оболеле од акутног хепатитиса Б обољење је имало тешку клиничку слику и неповољни исход. Контролом добровољних давалаца крви и трудница према важећим законским прописима, испитивањем сексуалних партнера носилаца ХБсАг и особа које су прележале хепатитис Б, у 2016. години откривено је и пријављено 75 нових случајева носилаштва вируса хепатитиса Б.

У Срему су током 2016 године регистрована два случаја акутног хепатитиса Б, четири случаја хроничног хепатитиса Б и пет случајева хроничног хепатитиса Ц. У 2016-тој години у сремском округу је регистровано је осам случајева носилаштва НВсАг, и два случаја анти НСV носилаштва.

Регистровани број оболелих од акутног хепатитиса Б у 2016. години у Војводини најмањи је од увођења надзора над овим обољењем у АП Војводини. Током последње четири године регистровани број оболелих од хроничног хепатитиса Б је континуирано већи у односу на број оболелих од акутног хепатитиса Б. Високо учешће хроничних форми болести је последица неповољне епидемиолошке ситуације акутног хепатитиса Б претходних деценија.

У протеклих десет година, оболевање од акутног хепатитиса Ц се региструје континуирано, са просечно око 6 оболелих особа годишње. У 2016. години регистрован је један случај акутног хепатитиса Ц и 83 случаја хроничног хепатитиса Ц, без смртог исхода. Код 67 особа је утврђено носилаштво антитела на хепатитис Ц. Регистровани број особа оболелих од акутног хепатитиса Ц у 2016. години је најнижи у читавом периоду спровођења надзора над овим обољењем. Регистровани број особа оболелих од хроничног хепатитиса Ц је последње три године значајно нижи у односу на ранији период.

Због честог асимптоматског почетка болести, време заражавања вирусима хепатитиса је тешко одредити, те ни епидемиолошким испитивањем није лако утврдити ризикофакторе. Данас је међу носиоцима антитела на хепатитис Ц, пацијентима са акутним и хроничним хепатитисом Ц, високо учешће особа које користе дроге убризгавањем. Највећи број новооболелих од акутног хепатитиса Б регистрован је у узрасту од 30-39. године (37% оболелих особа), што указује на значај сексуалног пута у ширењу инфекције.

Укратко о хепатитисима !

Хепатитис је вирусно запаљење јетре. Изазивају га вируси хепатитиса (А,Б,Ц,Д,Е, и други). Код неких особа болест добија хроничан ток и временом може довести до цирозе или тумора јетре.

Код одређеног броја инфицираних може се јавити жутица, уз појаву тамне мокраће и светле столице те малаксалост, слаб апетит, главобоља, мука, гађење на масну храну, симптоми слични грипу...

Често, болест добија хроничан ток када не даје никакве симптоме.

Вируси хепатитиса Б, Ц и Д се могу добити на следеће начине:

- Незаштићеним сексуалним односом са зараженом особом.



ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
Ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел: 022/610-511

Тел/Факс: 022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

- Употребом зараженог прибора који се користи при интравенском или интраназалном коришћењу дрога или убризгавању лекова.
- Током хемодијализе (ретко).
- Путем трансплантације органа са инфицираног донора, трансфузијама крви и крвних продуката, сперме, органа и ткива (данас веома ретко јер се врши обавезно тестирање дарова даваоца).
- Акцидентално – убодом на иглу или оштар инструмент или излагањем крви инфицираних особа (често код здравствених радника).
- Ако се користе нестерилни инструменти при операцијама, интервенцијама, инвазивним процедурама, стоматолошким и другим интервенцијама којима се нарушава интегритет коже (тетоважа, акупунктура, пирсинг, козметичке процедуре)
- Коришћењем заједничког прибора за личну хигијену (четкице за зубе, бријачи, машинице за шишање, маказице за нокте) са особом која је инфицирана
- Са заражене мајке на новорођенче.

Хепатитис А се преноси контаминираном храном или водом као и прљавим рукама.

Како се открива и потврђује инфекција вирусом хепатитиса?

Инфекција вирусом хепатитиса открива се лабораторијским испитивањем крви.

Потребно је да се са резултатима анализа и упутом изабраног лекара јавите инфектологу.

Лечење вирусног хепатитиса

Лечење хепатитиса има за циљ да ублажи и успори ток болести и одложи појаву хроничног хепатитиса или цирозе јетре.

Спречавање ширења заразе

За особе инфициране вирусом хепатитиса Б, Ц и Д саветује се:

- Када је реч о хепатитис Б вирусној инфекцији, најбоља превентивна мера је вакцинација и то свих особа из група са повећаним ризиком и све новорођене деце.
- Сексуални партнери и особе које живе у домаћинству са особом инфицираном вирусом хепатитиса Б, Ц или Д треба да се вакцинишу вакцином против хепатитиса Б, уколико се лабораторијским тестовима докаже да су серонегативни.
- Ако користите дроге, пријавите се на лечење. Не смете користити заједничке игле, шприцеве и остали прибор за убризгавање дроге или лека као ни заједничке цевчице за ушмркавање кокаина.
- Треба да имате сопствени и недељив прибор за личну хигијену (бријачи, четкице за зубе, пинцете, маказице, машинице). Посекотине покрити ханзапластом.
- Не смете бити добровољни даваоци крви, органа, ткива и сперме.
- Ако имате стабилну дугогодишњу везу нема потребе да мењате своје сексуалне навике, а употребом кондома ризик од заражавања партнера се још више смањује. Партнеру треба предочити чињенице о свом здравственом стању и поразговарати о евентуалном тестирању партнера.
- Редовно праћење код инфектолога, здрава исхрана (без пуно масти, чешћи лагани оброци), апстиненција од алкохола и дроге.

Саветовалиште за добровољно поверљиво саветовање и тестирање на ХИВ, хепатитисе и полно преносиве болести постоји при Заводу за јавно здравље Сремска Митровица Стари Шор 47

телефон: 022/618-691

Модификовано према ИЗЈЗ Војводине